

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О АКЦИЗАМА

Члан 1.

У Закону о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02-др. закон, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05-др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12 и 119/12), у члану 2. после тачке 1) додаје се тачка 1а), која гласи:

„1а) биогорива и биотечности;”.

Члан 2.

У називу изнад члана 9. после речи: „Деривати нафте” додају се запета и речи: „биогорива и биотечности”.

Члан 3.

У члану 9. став 1. после речи: „деривате нафте” додају се запета и речи: „биогорива и биотечности”.

У тачки 6) тачка на крају замењује се тачком и запетом и додаје тачка 7), која гласи:

„7) биогорива и биотечности (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 3826 00 10 00 и 3826 00 90 00)

- до 31. децембра 2013. године	42,00 дин/лит;
- у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2014. године	46,00 дин/лит;
- од 1. јануара 2015. године	50,00 дин/лит.”

У ставу 3. после речи: „деривата нафте” на оба места додају се запета и речи: „биогорива и биотечности”, речи: „3), 4), 5) и 6)” замењују се речима: „3), 4), 5), 6) и 7)”, а после речи: „деривати нафте” додају се запета и речи: „биогорива и биотечности”.

У ставу 4. после речи: „деривата нафте” додају се запета и речи: „биогорива и биотечности”, а речи: „3), 4), 5) и 6)” на оба места замењују се речима: „3), 4), 5), 6) и 7)”.

У ставу 5. после речи: „деривата нафте” додају се запета и речи: „биогорива и биотечности”, а речи: „3), 4), 5) и 6)” замењују се речима: „3), 4), 5), 6) и 7)”.

У тачки 4) тачка на крају замењује се тачком и запетом и додају тач. 5) и 6), које гласе:

„5) за биогорива из става 1. тачка 7) овог члана која се користе као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз лица и ствари 39,50 дин/лит.

6) за биотечности из става 1. тачка 7) овог члана које се користе:

(1) за грејање	2,50 дин/лит;
(2) као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије	0 дин/лит.”

Став 6. мења се и гласи:

„Биогорива, дефинисана су законом којим се уређује област енергетике, као течна или гасовита горива за саобраћај, произведена из биомасе.”

Додаје се став 7, који гласи:

„Биотечности, дефинисане су законом којим се уређује област енергетике, као течна горива за производњу електричне и топлотне енергије и енергије за грејање и хлађење, произведене из биомасе, осим за саобраћај.”

Члан 4.

У члану 9б став 1. после речи: „из члана 9. став 1. тачка 3)” додају се речи: „и биогорива из члана 9. став 1. тачка 7)”, а речи: „тачка 3)” замењују се речима: „тач. 3) и 7)”.

Члан 5.

У члану 19. став 1. тачка 3) после речи: „деривате нафте” додају се запета и речи: „биогорива и биотечности”.

Члан 6.

У члану 20а тачка 1) после речи: „царинско складиште” додају се речи: „за које је надлежни орган дао акцизну дозволу, отворено”.

У тачки 2) после речи: „царинско складиште” додају се речи: „за које је надлежни орган дао акцизну дозволу, отворено”.

Члан 7.

У члану 21. став 2. тачка 1) после речи: „царинско складиште” додају се речи: „за које је надлежни орган дао акцизну дозволу, отворено”.

У тачки 2) после речи: „царинско складиште” додају се речи: „за које је надлежни орган дао акцизну дозволу, отворено”.

Члан 8.

У члану 30. став 1. после речи: „деривата нафте,” додају се речи: „биогорива и биотечности,”.

Члан 9.

У члану 31а став 3. реч: „претходном” брише се.

Члан 10.

Члан 39а мења се и гласи:

„Члан 39а

Купац - крајњи корисник који деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона, користи за транспортне сврхе, као и превоз терета у унутрашњем речном саобраћају, односно за грејање, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте, биогорива и биотечности, под условом да те деривате нафте, биогорива и биотечности набавља од увозника, односно произвођача, да је на те деривате нафте, биогорива и биотечности увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе, да је купац - крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе, а када се ови деривати нафте, биогорива и биотечности продају купцу - крајњем кориснику преко овлашћеног дистрибутера тих деривата нафте,

биогорива и биотечности, купац - крајњи корисник остварује право на рефакцију плаћене акцизе под условом да поседује фискални исечак, односно рачун да је платио те деривате нафте, биогорива и биотечности.

Право на рефакцију плаћене акцизе остварује се у зависности од намене за које се деривати нафте, биогорива и биотечности користе.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биогорива из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона, који се као моторно гориво користе за транспортне сврхе, остварује лице које обавља делатност превоза лица и ствари у складу са прописима којима се уређује друмски превоз лица и ствари.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона, који се користе за грејање, остварује лице ради загревања пословног, односно стамбеног простора.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тачка 3) овог закона, остварује лице које моторно гориво користи за погон бродова за превоз терета у унутрашњем речном саобраћају.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биогорива из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона има и произвођач, односно увозник истих када их користи за сопствене потребе у транспортне сврхе.

Овлашћени дистрибутер, у смислу овог закона, јесте лице које је регистровано код Агенције за енергетику Републике Србије и бави се продајом на велико, односно на мало деривата нафте, биогорива и биотечности, у складу са прописима којима се уређује промет деривата нафте и биогорива.

Ближе услове, начин и поступак за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе из овог члана прописале министар надлежан за послове финансија.”

Члан 11.

Члан 39б мења се и гласи:

„Члан 39б

Купац - крајњи корисник који деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог закона, користи као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте и биотечности, под условом да те деривате нафте и биотечности набавља од увозника, односно произвођача, да је на те деривате нафте и биотечности увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе и да је купац - крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3) и 7) овог закона, који се користе као енергетско гориво у производњи електричне и топлотне енергије, остварује лице које се у складу са прописима којима се уређује област енергетике бави производњом електричне и топлотне енергије.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5) и 6) овог закона за индустријске сврхе, остварује лице које те деривате нафте користи за индустријске сврхе.

Министар надлежан за послове финансија ближе прописује услове, начин и поступак за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе из овог

члана и утврђује листу гасних уља која се користе у индустријске сврхе у смислу става 1. овог члана.”

Члан 12.

Правно лице, односно предузетник који на дан ступања на снагу овог закона има затечене произведене, увезене или набављене количине биогорива и биотечности на залихама (у контејнерима, цистернама, резервоарима, магацинима и складиштима) дужно је да на дан ступања на снагу овог закона изврши попис затечених залиха биогорива и биотечности и да најкасније у року од десет дана од дана извршеног пописа пописне листе достави надлежној организационој јединици Пореске управе.

Попис залиха биогорива и биотечности из става 1. овог члана врши се код произвођача, увозника, трговца на велико и трговца на мало биогорива и биотечности, укључујући и бензинске станице које врше продају биогорива и биотечности.

Лица из става 1. овог члана дужна су да надлежној организационој јединици Пореске управе уз пописну листу из става 1. овог члана, доставе и податак о стању залиха биогорива и биотечности по месецима, и то на последњи дан у месецу почев од јануара 2013. године до последњег дана у месецу који претходи месецу у којем је овај закон ступио на снагу.

Од дана ступања на снагу овог закона лица из става 1. овог члана дужна су да надлежној организационој јединици Пореске управе достављају податак о стању залиха биогорива и биотечности на следећи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха из става 1. овог члана, најкасније у року од десет дана по истеку календарског месеца.

Члан 13.

На биогорива и биотечности који су до дана ступања на снагу овог закона унети у царинско подручје Републике, а за које није окончан царински поступак, надлежни царински орган обрачунаће акцизу у складу са одредбама овог закона.

Члан 14.

Износи до којих се умањује плаћена акциза за биогорива и биотечности из члана 3. овог закона примењују се до почетка примене прописа којим се одређује обавезан садржај биогорива и биотечности у гасном уљу.

Од почетка примене прописа из става 1. овог члана плаћена акциза за биогорива и биотечности умањиваће се до износа од 0 дин/лит. на садржане количине ових енергената у гасном уљу, а до њиховог највећег дозвољеног учешћа у гасном уљу у складу са техничким стандардима који уређују ту област.

Од почетка примене прописа из става 1. овог члана плаћена акциза за биогорива и биотечности умањиваће се до износа од 0 дин/лит. када се користи као чисто биогориво, односно биотечност у складу са прописом који уређује ову област.

Ближе услове, начин и поступак за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе из овог члана прописаће министар надлежан за послове финансија.

Члан 15.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице из члана 12. овог закона ако:

1) на дан ступања на снагу овог закона не изврши попис затечених залиха биогорива и биотечности;

2) у прописаном року не достави пописне листе надлежној организационој јединици Пореске управе;

3) уз пописну листу из члана 12. став 1. овог закона не достави и податак о стању залиха биогорива и биотечности по месецима, и то на последењи дан у месецу почев од јануара 2013. године до последњег дана у месецу који претходи месецу у којем је овај закон ступио на снагу;

4) у прописаном року не доставља надлежној организационој јединици Пореске управе податак о стању залиха биогорива и биотечности на последењи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 10.000 динара до 500.000 динара.

Члан 16.

Прописи за извршавање овог закона донеће се најкасније у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, осим прописа из члана 14. став 4. овог закона који ће се донети најкасније до почетка примене прописа из члана 14. став 1. овог закона.

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, којим је предвиђено да Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује, порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење закона јесу постизање циљева у домену политике акциза, као што су проширење предмета опорезивања акцизом, посебно када се ради о опорезивању акцизом биогорива и биотечности, а све у циљу смањења појаве сиве економије у промету акцизних производа, посебно деривата нафте, биогорива и биотечности и самим тим, обезбеђивања стабилнијег прилива средстава од акциза у републички буџет.

Наиме, полазећи од чињенице да је у претходном периоду дошло до појаве енормног увоза биогорива течног или гасовитог порекла произведеног из биомасе за погон моторних возила, а да наведени производ није предмет опорезивања акцизом, изменом закона предлаже се опорезивање акцизом наведеног производа. Имајући у виду да чист биодизел има лимитирану употребу и пласман, односно да га веома мали број аутомобила и других возила у Републици Србији може користити као погонско гориво, а са друге стране константан пораст количине биогорива које се ставља у промет, указује на могућност злоупотребе у смислу намешавања биогорива са евродизелом и његову даљу продају као евродизела, с обзиром да је могућност продаје корисницима моторних возила овако чистог биодизела на бензинским станицама јако мала. Ово за последицу има необрачунавање и неплаћање акцизе на овако намешан евродизел, чиме се републички буџет потенцијално умањује за приходе од акцизе и ПДВ. Консеквенце оваквог поступања су веома штетне, како за буџетске приходе који се према проценама умањују између 50 и 100 милиона евра на годишњем нивоу, тако и за енергетске субјекте који на законит начин обављају делатност, уз измиривање свих прописаних дажбина.

Напомињемо да је појава намешавања биогорива у евродизел констатована у многим земљама ЕУ које су у циљу сузбијања исте, увеле акцизу на биодизел. Акциза је уведена како би се регулисало тржиште (пример Мађарске која је увела акцизу на све производе који могу да се намешавају у горива, па и на биодизел и лака базна уља), или како би се регулисала цена хране (Француска). Неке од држава чланица ЕУ, као и друге европске државе које су спровеле наведену меру су: Белгија, Бугарска, Француска, Немачка, Мађарска, Холандија, Пољска, Шпанија, Украјина, Велика Британија, Швајцарска и др.

Прописивање акцизе на биогориво у сагласности је са Директивом о реструктурирању основа Заједнице за опорезивање енергената и електричне енергије 2003/96/ЕЗ од 27. октобра 2003. године (Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity), а имајући у виду члан 16. поменуте Директиве. Такође Директивом о реструктурирању основа Заједнице за опорезивање енергената и електричне енергије 2003/96/ЕЗ од 27. октобра 2003. године дата је могућност прописивања снижених стопа акцизе у зависности од намене коришћења истих. Имајући у виду да европско законодавство подстиче примену различитих

ослобађања или снижених стопа опорезивања за коришћење енергената, овим законом предлаже се прописивање рефакције плаћене акцизе на биогорива и биотечности која се користе као моторно гориво у транспортне сврхе од стране привредних субјеката који обављају делатност превоза лица и ствари, за грејање, односно као енергетско гориво у производњи електричне и топлотне енергије, а у циљу растерећења крајњих корисника овог производа.

Такође, врши се и прецизирање појединих одредаба закона у циљу адекватније примене истог.

Постизање планираних циљева могуће је једино остварити изменама и допунама закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1. Овим чланом прописије се да је предмет опорезивања акцизом и биогрива и биотечности која су дефинисана прописима из области енергетике.

Уз чл. 2. и 3. Овим члановима прописију се износи акцизе, и то по периодима примене, на биогорива и биотечности из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 3826 00 10 00 и 3826 00 90 00. Такође, прописује се да се право на рефакцију плаћене акцизе на биогорива и биотечности може остварити у зависности од намене коришћења истих, и то за транспортне сврхе за превоз лица и ствари, за грејање и као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, као и износи рефакције за ове намене.

Уз чл. 4, 5. и 8. Овим члановима врши се усаглашавање са предложеним изменама предмета опорезивања биогорива и биотечности.

Уз чл. 6. и 7. Овим члановима врши се прецизирање одредаба у делу који се односи на отпремање акцизних производа у царинска складишта.

Уз члан 9. Овим чланом врши се правно техничка редакција текста.

Уз члан 10. Овим чланом врши се измена досадашњег члана у смислу да се, поред до сада прописаног права на рефакцију, право на рефакцију плаћене акцизе може остварити и на биогорива и биотечности која се користе за транспортне сврхе и за грејање. Рефакција се може остварити под условом да су биогорива и биотечности набављене од увозника, односно произвођача, да је увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе на биогорива и биотечности, као и да је купац - крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе на биогорива и биотечности. У случају када се ови производи продају купцу - крајњем кориснику преко овлашћеног дистрибутера, купац - крајњи корисник остварује право на рефакцију плаћене акцизе под условом да поседује фискални исечак, односно рачун да је платио те деривате нафте, биогорива и биотечности.

Поред тога, прописује се да овлашћени дистрибутер, у смислу овог закона, може бити лице које је регистровано код Агенције за енергетику Републике Србије и које се бави продајом на велико, односно на мало деривата нафте, биогорива и биотечности, у складу са прописима којима се уређује промет деривата нафте и биогорива.

Уз члан 11. Овим чланом врши се измена досадашњег члана у смислу да се, поред до сада прописаног права на рефакцију, право на рефакцију плаћене акцизе може остварити и на биотечности које се користе као енергетско гориво у производњи електричне и топлотне енергије. Рефакција се може остварити под условом да су биотечности набављене од увозника,

односно произвођача, да је увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе на биотечности, као и да је купац - крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе на биотечност. Право на рефакцију плаћене акцизе на биотечности, које се користе као енергетско гориво у производњи електричне и топлотне енергије, остварује лице које се у складу са прописима којима се уређује област енергетике бави производњом електричне и топлотне енергије. Такође, прописује се да министар надлежан за послове финансија ближе прописује услове, начин и поступак за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе за наведене сврхе.

Уз члан 12. Прописује се да је правно лице, односно предузетник који на дан ступања на снагу овог закона има затечене произведене, увезене или набављене количине биогорива и биотечности на залихама (у контејнерима, цистернама, резервоарима, магацинима и складиштима) дужно да на дан ступања на снагу овог закона изврши попис затечених залиха биогорива и биотечности и да у року од десет дана од дана извршеног пописа пописне листе достави надлежној организационој јединици Пореске управе. Попис залиха биогорива и биотечности врши се код произвођача, увозника, трговца на велико и трговца на мало биогорива и биотечности, укључујући и бензинске станице које врше продају биогорива и биотечности. Такође, прописује се да су наведена лица дужна да надлежној организационој јединици Пореске управе уз пописну листу доставе и податак о стању залиха биогорива и биотечности по месецима, и то на последњи дан у месецу почев од 1. јануара 2013. године до последњег дана у месецу који претходи месецу у којем је овај закон ступио на снагу. Поред тога, прописује се да су, од дана ступања на снагу овог закона, лица која имају затечене залихе дужна да надлежној организационој јединици Пореске управе достављају податак о стању залиха биогорива и биотечности на последњи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха из става 1. овог члана, најкасније у року од десет дана по истеку календарског месеца.

Уз члан 13. Овим чланом се прописује да ће на биогорива и биотечности који су до дана ступања на снагу овог закона унети у царинско подручје Републике, а за које није окончан царински поступак, надлежни царински орган обрачунати акцизу у складу са одредбама овог закона.

Уз члан 14. Прописује се да се износи до којих се умањује плаћена акциза за биогорива и биотечности примењују до почетка примене прописа којим се одређује обавезан садржај биогорива и биотечности у гасном уљу. Такође, од почетка примене наведеног прописа плаћена акциза за биогорива и биотечности умањиваће се до износа од 0 дин/лит. на садржане количине ових енергената у гасном уљу, а до њиховог највећег дозвољеног учешћа у гасном уљу у складу са техничким стандардима који уређују ту област. Од почетка примене истог прописа плаћена акциза за биогорива и биотечности умањиваће се до износа од 0 дин/лит. када се користи као чисто биогориво, односно биотечност у складу са прописом који уређује ову област. Ближе услове, начин и поступак за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе из овог члана прописаће министар надлежан за послове финансија.

Уз члан 15. Прописује се новчана казна за учињен прекршај из члана 12. овог закона.

Уз члан 16. Овим чланом прописује се да ће се прописи за извршавање овог закона донети најкасније у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, осим прописа којим се уређује рефакција износа плаћене акцизе на биогорива и биотечности који ће се донети најкасније до почетка примене прописа о обавезном садржају биогорива и биотечности у гасном уљу.

Уз члан 17. Овим чланом прописује се време ступања на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити посебна средства у републичком буџету.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разматрање и доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 - пречишћен текст). Разлози за доношење закона по хитном поступку садржани су у потреби да се створе услови за реализацију планираног тренда прикупљања прихода од акциза у републичком буџету.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА У РОКУ КРАЋЕМ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Нарочито оправдан разлог за ступање на снагу закона раније од осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, у смислу одредбе члана 196. Устава Републике Србије, садржан је у неопходности да се што пре отпочне са применом решења предложених овим законом у циљу стварања услова за очување буџетских прихода.

VII. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Предложеним изменама закона (увођењем акцизе на биогорива и биотечности), стварају се услови за спречавање губитка планираних прихода по основу акцизе у републичком буџету, односно одржавање тренда прикупљана прихода од акцизе на деривате нафте, имајући у виду да ће се опорезивањем биогорива смањити супституција овог производа у евродизел.

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону?

Произвођачи и увозници биогорива и биотечности имаће обавезу плаћања акцизе на овај производ.

2. Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)?

Предлагање износа акцизе на биогориво може утицати на раст малопродајних цена чистог биогорива које се као такво користи за погон моторних возила.

3. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Предложеним изменама закона обезбедиће се одрживост буџетских прихода.

4. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Предложене измене и допуне закона имају неутралан ефекат када је реч о стварању нових привредних субјеката. Међутим, регулисање тржишта деривата нафте и биогорива на начин предложен овим законом доводи све привредне субјекте који се баве производњом и прометом деривата нафте и биогорива у равноправан положај, чиме се подстиче конкурентност истих на тржишту.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

Током рада на закону заинтересоване стране имале су активно учешће у раду.

6. Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

Министарство финансија и привреде, као обрађивач закона, координираће активности са надлежним органима, првенствено са Пореском управом и Управом царина, како би се обезбедила правилна примене закона у целини.